

**คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6**

**School Administrators' Characteristics in Accordance with Teachers Council of
Thailand's Performance Standard for School Administrators and Educational
Administrators under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6**

ลำพูน แสงกล้า¹⁾ บรรจบ บุญจันทร์²⁾ วิวรรณ กาญจนวชิ³⁾

Lumphun Sangkla¹⁾, Banjob Boonchan²⁾ and Viwan Kanjanawajee³⁾

¹⁾ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Department of Educational Administration, Faculty of Educational, Nakhon Ratchasima Rajabhatuniversity

²⁾ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Department of Educational Administration, Faculty of Educational, Nakhon Ratchasima Rajabhatuniversity

³⁾ สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Department of Science and Technology, Faculty of Mathematics and Applied Statistics, Nakhon Ratchasima Rajabhatuniversity

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา และเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาด ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 รวมทั้งสิ้นจำนวน 123 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา จำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีคุณลักษณะตามเกณฑ์

มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภาแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : คุณลักษณะ เกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study school administrators' characteristics in accordance with Teachers Council of Thailand's performance standard for school administrators and educational administrators and to compare school administrators' characteristics in accordance with Teachers Council of Thailand's performance standard for school administrators and educational administrators under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6 categorized according to the administrators' educational degree and their work experience as school administrators. Research samples derived from proportional stratified random sampling and whose size with the total of 123 administrators from schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6. Data collecting tool was a questionnaire containing rating scale questions. Data analysis was used to analyze frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

Research findings showed that The school administrators' characteristics in accordance with Teachers Council of Thailand's performance standard for school administrators and educational administrators under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6. Relating the comparison of the school administrators' characteristics in accordance with Teachers Council of Thailand's performance standard for school administrators and educational administrators under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6 categorized according to school size, administrators' educational degree and administrators' work experience as school administrators they were the school administrators' characteristics in accordance with Teachers Council of Thailand's performance standard for school administrators and educational administrators not significantly different at the statistical level of .05.

Keywords : Characteristics, Teachers Council of Thailand's performance standard for school administrators and educational administrators, School Administrator

บทนำ

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารคือกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในระดับสถานศึกษาภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร คน เงิน วัสดุและการจัดการที่มีอยู่

อย่างจำกัด ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาในทุกงาน ก็เพื่อส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพนักเรียน อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จะทราบและเข้าใจในประเด็นนี้ดี แต่ในทางปฏิบัติพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามักประสบปัญหาและข้อจำกัดจำนวนมาก จนทำให้คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ ซึ่งทางสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้จัดทำมาตรฐานโรงเรียน โดยมีโครงสร้างประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษา [9] ซึ่งในมาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 12 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนา ของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาส ในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

จากการรายงานผลการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 การไม่ให้ความสำคัญใน การเตรียมความพร้อม ส่วนในการบริหารจัดการยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา [8] จากการที่ต้องพัฒนาบุคลากรตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในเรื่องความรู้ในงานที่รับผิดชอบและการเสริมสร้างบุคลิกภาพ การพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีลักษณะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ คุณลักษณะ

ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่ดีตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภาที่กำหนดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 183 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 70 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดกลางและใหญ่ จำนวน 113 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 123 คน จำแนกสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 47 คน

สถานศึกษาขนาดกลางและใหญ่ จำนวน 76 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie, & Morgan [10] และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional stratified random sampling)

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ 1) ขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและใหญ่ 2) ระดับการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาโท และปริญญาโท ขึ้นไป 3) ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา จำนวน 12 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ การบริหารการศึกษา มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โครงสร้างของแบบสอบถามครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา จำนวน 12 มาตรฐาน โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 ทำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำนวน 123 คน

5.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยส่วนหนึ่งจัดส่งทางไปรษณีย์ ส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 100 โดยได้รับแบบสอบถามคืนรวมทั้งสิ้น 123 ฉบับ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยนำมาหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (Standard deviation) จำแนกรายมาตรฐาน และรายชื่อ โดยแปลค่าเฉลี่ยที่ใช้แบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า [2]

6.3 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหาร วิเคราะห์ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นสูงสุดกับการพัฒนาของบุคคลากร ผู้เรียนและชุมชน ส่วนมาตรฐาน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทาง

วิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาที่พบการบริหาร การศึกษา และมาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

4. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีประเด็นที่สำคัญนำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญ ของการที่จะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การพัฒนาตนเองในฐานะที่เป็นผู้ควบคุม บังคับบัญชา และริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย การนำนโยบาย โครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติและ เป็นผู้บ่งชี้ความสำเร็จขององค์กรในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเฝ้าพร้อมด้วยคุณลักษณะหลายอย่าง ทั้งด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถ ในการบริหารงาน ด้านวิชาการและความเป็นผู้นำ เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาพยายามพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พรสวรรค์ สุพร สถิตกุล [3]

วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ทั้งหมด 12 เกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและใหญ่ มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผ่านการดำเนินการสรรหาผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งวิธีในการสรรหา นั้นจะต้องผ่านการคัดเลือกหรือการสอบคัดเลือก และการอบรมตามหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ในการดำเนินการดังกล่าวอาจทำให้ได้ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม อนึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 53 ได้กำหนดให้ผู้บริหารการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา จะปฏิบัติหน้าที่ได้ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารศึกษากำหนด ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนู หมอกเหม [5] วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม

ศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร [4] วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐาน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมระดับการศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และระดับปริญญาโทขึ้นไป มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จึงมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่ชัดเจน โดยจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพครูและผู้บริหารทั้งระบบ มีการจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารทุกคนได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโท จึงมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา ไม่แตกต่างจากผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ นันทา บุณยวรรณ์ [1]

วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสอดคล้องกับ พรสวรรค์ สุรพรสถิตกุล [3] วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ทั้งหมด 12 เกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันพบว่ามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการองค์กร เช่น การศึกษา การฝึกอบรม การเพิ่มพูนประสบการณ์ ตลอดจนการเรียนรู้จากผู้อื่น ถือได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ผ่านทักษะ ผ่านประสบการณ์ มาพอสมควรในการบริหารสถานศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่ำกว่า 10 ปี และ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา

ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ คักดีไทย สุรกีจาวร [6] กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลสำเร็จต่อการบริหาร จัดการศึกษา ต้องได้รับการเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ การศึกษาดูงานจากแหล่งวิทยาการ ความรู้สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับพัฒนาองค์กร ได้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมาน พงษ์จำนง [7] วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทางวิชาการ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาตนเอง บุคลากร ผู้เรียน องค์กรและชุมชน เพื่อให้การบริหารจัดการบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ควรวางแผนพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้านและมีวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความพร้อมในทุก ๆ ด้าน อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหาร

การศึกษาของครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขตอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา กับตัวแปล อื่น ๆ เช่น กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มผู้ปกครอง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] นันทา บุญยวรรณ์. “การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2546.
- [2] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 2545.
- [3] พรสวรรค์ สุรพรสถิตกุล. “ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานครูสภา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. 2553.
- [4] เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. “การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 2552.
- [5] มนุ หมอกเมฆ. “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 2545.
- [6] ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. จิตวิทยาสังคมทฤษฎีและปฏิบัติการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 2545.
- [7] สมาน พงษ์จำนง. “การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 2547.
- [8] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษานครราชสีมา เขต 6. ข้อมูลเกี่ยวกับสพท. นครราชสีมา เขต 6. [Online]. Available: <http://www.nma6.obec.go.th/korat6/>. 2554
- [9] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานการพิจารณา เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ : จุดทอง. 2549.
- [10] Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 608-609. 1970.